

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiaz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábon pettő
sorokint 6 krjával
számítanak.

Lesz-e a piarista gimnáziumból főgimnázium?

Debreczen, november 6.

Aligha. Senki nagyobb sajnálattal nem teheti e kijelentést, mint én, a ki már évekkkel ezelőtt és évek óta folyton hangoztattam, hogy a debreczeni piarista algimnázium kifejlesztése elodázhatatlan szükség, nemcsak azért, mert Debreczen városának tanügyi viszonyai követelik, hanem mert a magyar alföldön nem lehet elég új középiskolát felállítani s a régieket elég gyorsan megerősíteni, illetve kiegészíteni.

De miért ne válhatnék főgimnázium a piarista gimnáziumból? Miért ne valósulhatna meg, a mit oly sok tanügyi férfiú égető szükségnek hirdet, a mit minden illetékes testület — kezdve a tanári karon, végezve a közoktatási kormányon — létjogosultnak tart, a a mire oly befolyásos és tekintélyes tényezőket, mint a debreczeni kis prépostság, mint a nagyváradi püspökség, mint Debreczen sz. kir. városa fejedelmi áldozatokat készek hozni s a minek erkölcsi és anyagi támogatásától

a közoktatási kormány sem vonakodhatnék?

E külön jelenségnek, ha az ember őszintén keresi, meg is találhatja az igaz okát. De nem elég megtalálni, fel kell azt a nyilvánosság előtt is a legőszintebben tárni. — Próbáljuk meg.

Azért nem halad a főgimnáziummá fejlesztés sehogyssem, azért marad el évről-évre akár az új épület megkezdése, akár az V. osztály megnyitása, mert az ügy el van terelve természetesen medréből.

Mert mi lett volna a legegyszerűbb ut a kiegészítés felé? A piarista rendnek van itt helyben egy intézete, amely nem csak azért nem felel meg a hivatásának, mert csonka, hanem mert épülete is már hasznavehetetlen állapotba jutott. Ekkor elő kellett volna állania a rendnek és kérés, illetve kérdést intéznie a debreczeni r. kath. egyházközséghez, a nagyváradi egyházmegyéhez, főképp pedig Debreczen városához és a közoktatási kormányhoz, hogy mennyit volna hajlandó áldozni e testületek mindegyike a gimnázium kiegészítésére. Meg vagyok győződve, hogy a rend

föllépését csakhamar teljes siker követte volna s ma már állna a díszes új épület, az ev. ref. gimnázium felső osztályaiban sem folyna élet-halál harc egy-egy helyért.

Azonban mi történt? Egyszerre csak hire kerekedett, hogy a debreczeni kis-prépost — Szakszó-e vagy Wolafka, máig sincs eldöntve — 20 ezer frtos alapítványt tett a r. kath főgimnázium czéljára, de hogy mikor és kinek a kezéhez fizettetett le e mindenesetre számottevő összeg, arról szó sem hallatszott. — Később még nagyobb örömhír járta be Debreczen városát, sőt az egész országot. — Megvan a debreczeni második főgimnázium: Schlauch biboros-püspök fejedelmi, 150 ezer frtnyi áldozattal biztosítja a felállítását; már kezdhetik az új építkezést, nyithatják az V-ik osztályt. De a hir forrása ismét elfeledte megemlíteni, hogy kinek adta át a nagylelkű főpap ez igazán közhálára méltó alapítványt, sőt még azt a kétséget sem szelatta el, hogy vajjon e szép összegből a piarista algimnázium fog-e tovább fejlődni vagy pedig

TÁRCZA.

A versenyfutó.

A Herediákból ford. Dr. Vargha Gyula.

*Mint ahogy Delphiben repült a versenyen
Thimószet előzve, míg rivallt ezer torok,
Ugy fut Ladász mosi is, a kőtalapzaton
Szélsőbe bronzlábbal száguldván könnyeden.*

*A kar kinyújtva áll, előretűz a szem.
Nyakán és homlokán érczizzadság csorog
A mintából, hol az olvadt ércz sutorog
Azt véled, ugy szökött elő elevenen.*

*Vágytól és láztól remeg; elfut ajkától a
Levegő mit hasít, ugy fujtat oldala
S feszítve erejét, kiül arczizma mind.*

*Ragadja őt tovább a féktelen roham,
Saját talapzatát ott hagyva, nézsd, a mint
A szinkörben a díj s a cél felé rohan.*

Az elfeledett adósság.

— Jelenkori adoma. —

Irta: Don Juan Eugenio Hartzenbusch.

Spanyol eredetiből ford.: Doda.

(Folytatás és vége.)

Milliók törvényes tulajdonosa, melyek előbbi gazdájuknak oly áldott, mély álmat biztosítanak, hogy még ágyuszó, vagy anyós perelése (ha lett volna neki) sem

birta volna felébreszteni. Átvenni örökséget, összehívni hitelezőit, kevés percz műve volt, a hívásra nagyobb részők előjött, de nem mind; a dúsgazdag Alfonso csak nem alhatott a szokottnál jobban. Másnap felkerestette és kielégítette a többit.

— No de ma éjjel alszom, mint a darab fa — mondta az elhunyt tőkepenész puha ágyára dőlve.

— Valahára nem tartozom semmivel senkinek. Hanem azért don Alfonso úgy aludt, mintha még az inge árával is tartozott volna.

— Érttem már — mondta reggel — annak a családos tanítónak tartozom elégtétellel, ki előtt én foglaltam el az állást a Rosa falujában. Tudom hol lakik könnyű lesz rajta segítnem.

Don Alfonso véghez is vitte nemes szándékát; néhány napig türethősen aludt, de aután megint csak virrasztott, mint azelőtt.

— De, uram! Mit nem fizettem ki, mivel tartozhatok még?

— Oh, igen: „Gazdag ember tartozik az irodalmá s a művészetet pártolni”. — Pártolni fogom tehát, a mennyire csak jövedelmem engedi.

— Tartozik hazáját szolgálni, ha csak phisikailag nem képtelen reá, vagy balga.

— Igyekezni fogok hazám fölmívelési rendezését javítani.

Megtett don Alfonso mindent, a mit megfogadott, de álom csak nem jött pilláira.

— Valamit még ki kell fizetnem,

valamivel még tartozom. De mivel? — ismételteté százszor.

— Utoljára Rosára gondolt.

— Felajánlom neki kezemet, az áll, de nem felelt a leveleimre. Mindegy, irok újra.

Ekkor sem kapott választ. Egy este don Alfonso meglehetősen rossz hangulatban volt, kiment a városon kívüli országútra lovagolni. Néhányszor az országútról egy ösvényre tért, az ösvényről meg vissza az országútra. Egy ilyen alkalommal váratlanul szembe találta magát egy számmal, melynek hátán nagy lelki nyugodalommal ügetett a Rosa álnok rokona. Ki egykor kevésbe mult, hogy agyon nem verte a faluban. A jó Zamora rendithetlenül el volt határozva, hogy mindennemű adósságainak eleget tesz. Mikor a Rosa rokonát megpillantá, eszébe jutottak a tőle kapott ütlegek, melyekkel mindédig adós maradt. Ez az én adósságom: végezzünk s ma éjjel végre jól fogok aludni; don Alfonso felemelte a lovagostorát s visszaadta kamatostul a hajdani verést. Es ezen éjjel rosszabbul aludt, mint valaha. — Mivel tartozhatok hát?

— Gazdag vagyok és nőtlen. Tartoznék tán megházasodni?

— Meglehet. Holnap oda állok a legközelebbi templom ajtajához. Oda sok szép lány jár.

Másnap jókor felkelt, hogy a templomba menjen. Az ajtó elé érve, valami erősen ösztönözte, hogy menjen beljebb. Nem tudta rászanni magát: évek óta

egy egészen más, pl. püspöki gimnázium fog-e alakulni, a melybe beleolvadna a piaristáknak másfél századnál idősebb intézete?

Végül előállott a debreczeni r. kath. egyházközség és kért Debreczen városától 100,000 frtot, de azt bölesen elhallgatta, hogy a város kinek fizesse le ez összeget, valamint azt is feleslegesnek tartotta kijelenteni, hogy Debreczen városának nemes segítségével nem más intézetet akarnak életbe léptetni, hanem tisztán a piarista algimnáziumot kiegészíteni.

Pedig nagyon is nagy szükség lett volna, hogy az említett hiányok ne zavarják az események folyását. Így pl. végtelenül buzdító, Debreczen katolikusait, sőt összes tanügyi barátait föllekesítő példa lett volna, ha a debreczeni kis-prépost — már akár Szakszó Rezső, akár Wolafka Nándor — lefizette volna a maga 20 ezer frtos alapítványát a magyarországi piarista rend budapesti provinciálisánál, s még inkább, ha kijelentette volna, hogy ez összegből nyissák meg mindjárt az V-ik osztályt.

A kérdést az is nagy mértékben siettetette volna a megoldás felé, ha Schlauch bitoros-püspök a maga fejedelmi adományát nyíltan, minden különösebb kikötés nélkül a piarista gimnázium céljaira rendeli. Mert nekünk úgy tetszik, hogy e nyílt kijelentés nélkül a piarista rend nem mert őszintén örvideni a bitoros-püs-

pök még oly nagy összegű alapítványának sem, nem tudván, hogy vajjon nem kell-e az ő kedves otthonukat egyházmegyei papoknak, esetleg jezsuita atyáknak átadniok?

Végül Debreczen városa is mennyivel nagyobb készséggel és mennyivel szivesebben ajánlotta volna föl a maga tekintélyes támogatását, ha már a kérvény biztosította volna, hogy csupán a piarista gimnázium, ezen a város előtt is kedves, megbízható intézet tovább fejlesztésére fordítatnak az ő ezrei és ha neki magának nem kell az alapító oklevélben minden másnemű lehetőség ellen biztosítania magát.

Sőt egyebet is mondok. Maga a közoktatási kormány is azért nem sietett anyagi és erkölcsi támogatását följánlani, mert nem tudta ki is lesz tulajdonképen az intézet gazdája, kik és milyen szellemben fogják a létesítendő gimnáziumot vezetni?

A hiba tehát megtörtént. Most csak az a kérdés, vissza lehet-e még terelni a dolgot a helyes és gyors megoldás útjára. Meggyőződésünk szerint: vissza, még pedig a nélkül, hogy a piarista rendnek, mely eddig passzive viselte magát és a mely érhető okokból feszült helyzetben van a mozgalom mostani vezetőivel szemben, kellene magához ragadni az akciót. — A helyes utra már reá is mutatott Simonffy Imre, Debreczen városának józan ítéletű, az iskolák iránt ifjúi szere-

tettel eltölt ősz polgármestere, midőn a f. évi szept. 30-án tartott városi közgyűlésen a realiskola átalakítása ügyében támadt vita folyamán azt indítványozta, hogy lépjen föl Debreczen városa kezdeményezőleg. Igen, a városnak kell az egész ügyet kezébe fogni, a rég óhajtott tervet a maga erkölcsi és anyagi súlyával gyorsan megvalósítani.

Debreczen városának következőképp kellene szólni és cselekedni: „Nekünk Debreczen városának, égető szükségünk van egy második főgimnáziumra, mert már nem nézhetjük tovább, hogyan vesződnek a gimnáziumba kívánczó tanulók minden iskolai év elején és mert nem engedhetjük saját fiainkat ezentúl is idegenbe vándorolni. Legkönnyebben úgy állíthatjuk fel a második főgimnáziumot, ha kiegészítjük a piarista algimnáziumot. Kérdjük tehát a debreczeni kisprépostságot és a nagyváradi püspökséget, hajlandók-e több ízben följánlott alapítványukat ideiglen nekünk, Debreczen sz. kir. városának, rendelkezésünkre bocsátani, felhívjuk továbbá a debreczeni róm. kath. egyházközséget, hogy tőle telhetőleg járuljon hozzá mentől nagyobb összegget, akár az építkezéshez, akár egyes tanszékek fizetéséhez, megkérjük végül a közoktatási miniszteriumot, szavazzon meg a törvényhozás útján legalább 50 ezer forintot egyszer smindenkori segítségül az építkezés céljaira és körülbelől akkora

nem látogatott már templomot. Első misére harangoztak. Két fiatal leány, látszólag urnő és szobalány, haladt át a téren a templom felé irányozva lépteiket. Don Alfonso a senioritára pillantott, ki egy pereze meg állt, mintha habozna, hogy belépjen-e vagy sem. Ránézett s végtelen csodálkozással ismert egykori tanítványára. Valóban Rosa volt: ugyanaz a Rosa, kevésbé friss arczszínnel, mint hajdan, de arczvonásain sokkal több bajjal s mozdulataiban több kellemmel: a falusi szépség átalakulva tökéletes nagyvilági hölgygé.

— Rosa!

— Alfonso!

— Mikor jött kegyed Madridba?

— Több, mint három éve.

— En soha nem láttam kegyedet.

— En önt többször.

— És nem akart régi mesterével beszélni?

— A mester még csak rá sem nézett a tanítványára.

— És anyja?

— Másodszor is özvegy lett s itt telepedett le Madridban.

— S kegyed Rosa, férjnél van-e?

— Egy ígéretet tettem otthon, a faluban, melyet bár sok bajba került megtartanom, nem szegtem meg.

Rosa! Rosa! kegyed enyém lesz, kivüle nem szerettem senkit. Valószínűleg nem kapta meg leveleimet?

— Most hallom először, hogy irt nekem.

— Meg kell tudnom, vajjon a kegyed anyja fogta el őket. Eleget kell ten-

nem utolsó tartozásomnak, hogy megpihenhessek. Kegyed Rosa nem tudja, mily nyugtalan életet él egykori mestere, első imádója, első szerelme!

— Első és utolsó, senor don Alfonso.

— Igazán életem Rózsája?! Lehetőséges-e?!

— Kérdezze meg anyámtól, az legjobban megtudná mondani hány ajánlatot utasítottam vissza.

— Most már én is gazdag vagyok, Rosám. Van nagy házam, szolgálaim, fogataim, hízolgóim, irigyeim tehetséges embernek híresztelnek, mert a gazdagság tehetség vagy legalább is tehetség számba megy. Boldogságomból nem hiányzik egyébb, csak éjente a hét órai álom.

— És mi tartja ébren?

— Hosszu lenne elmondani. Sok adósságom volt, Rosita; s az a tudat, hogy képtelen voltam fizetni, elűzte szememről az álmat; most már, azt hiszem, kiegyenlitem minden tartozásom, de azért nincs éj, hogy fülembe ne csengne egy hang, mely szüntelen ismétli: tartozol és nem fizetsz; még tartozol és nem fizetsz, Alfonso. Rosa, Rosa, Rositám kegyeskedjék elfogadni e kezet, melylyel Alfonso tartozik kegyednek, hogy megkérdezhessem holnap ez üldöző rémtől: Mivel tartozok hát? Rosa Alfonsora emelé gyönyörű szeméit, melyek kimondhatatlan gyöngédséggel tekintének reá s piros ajkairól különös, mintegy isteni ihlettől áthatva e pár szó rebbent el:

— Alfonso megfizette-e azt, mivel istennek tartozik?

Alfonso lehajtá fejét s arczát kezzeibe temetve, pár perczig nem birt szólni.

— Ah, — kiáltá azután, de szó nem jött ajkaira.

Ekkor utolsót kondult a misére hívó harang. Alfonso magához tért s izgatott hangon mondá:

— Jerünk be, Rosa vezessen.

Ugyanezen órában, ugyan e templomban nyolcz nappal ezután mennyasszonyi fátyol borult Rosa fejére s mestere vállára. A következő reggel gyönyörteli kíváncsisággal hallgatta az ifjú feleség alvó férje nyugodt lélegzetét. Egyszerre halk sóhajt vélt hallani. A sóhajt után a lélegzet elesendesült a szerető nő megijedt, maga sem tudta miért.

— Alfonso! — suttogá gyöngéden. — Alfonso! — ismétlé aggódva mialatt felkelt. — Alfonso! — sikoltá magán kívül a rémülettől. Nem felelt. Alfonso hő vágya teljesült: megfizetvén utolsó adósságát a legboldogabb álom zárta le pilláit, az örök béke álma, az igazak jutalma.

Rosa nem halt meg akkor mindjárt; beteg anyja volt, kit ápolnia kellett. Négy hónap mulva halt meg az anya s tizenöt napra rá a leánya. Rosa Alfonso egyedüli örököse volt; sok becsületes adós, sok erényes szegény örökölt Rosa után.

Miért van az, hogy még a pontos fizetők is azt az adósságot feledik el, mely mindennél előbbvaló?

évi állandó segítséget, amennyiben pl. a szegedi piarista, a fél-egyházi r. kath. gimnáziumok részesülnek. — Mi, Debreczen sz. kir. városa pedig e kezünkhöz juttatott, avagy csak részünkre kellőképp biztosított összegekből díszes, a pedagógia és egészségügy legszigorubb követelményének megfelelő épületet emelünk az iskola és a piarista tanárok részére, az iskolát bebutorozzuk, felszereljük kellőképpen és ily teljesen kész, berendezett állapotban átadjuk a hazafias, emelkedett gondolkodású, a magyar tanügyterén örök érdemeket szerzett piarista rendnek a kezünkhöz jutott és a magunk 100000 forintos alapítványával, illetve ez alapítványoknak az építkezés után megmaradt összegével együtt, kérvén és remélvén, hogy a piaristarend a legnagyobb készséggel fogadja a maga áldásos missziójának ilyen kiterjesztését, hogy ez ujintézetet a kor színvonalán fogja fentartani és hogy e főgimnáziumába oly derék, oly képzett és hazafias tanárokat fog küldeni, akik Debreczen régebbi, országos hírű ev. ref. főgimnáziumának méltó testvérévé avatják majd az ifjabb intézetet.

A magam részéről pedig azt hiszem, hogy akad Debreczen város törvényhatósági bizottsági tagjai között nem egy, hanem számos oly férfi, akik az e sorokban foglalt eszmét magukévá teszik, akik ilyen értelemben indítványt is terjesztenek a városi közgyűlés elé. Sőt szerintem, a protestáns Debreczenhez az volna a legméltóbb, ha protestáns férfi állana a mozgalom élére és ha a közgyűlésnek nem katolikus tagjai buzognának leginkább a piarista gimnáziumnak oly régóta óhajtott, de folyton csak vajudó kiigésítésén.

Avagy nem volna-e a magyar középiskolák, jobban mondva nemzeti közművelődésünk történetében a legfényesebb betűkkel megörökítve Debreczen városának páratlan dicsősége, — ha a *kálvinista Róma teremtené meg a r. kath., a piarista főgimnáziumot!*?

Kardos Albert.

— **Bismarck leleplezése.** A N. Fr. Pr. tegnapelőtt Ausztria-Magyarországnak bosnyák okkupációjával foglalkozván, határozottan Bismarck nyomán halad. Leleplezése, a melyekkel Bismarckot kétségkívül menteni akarta épp az ellenkező hatást keltették. Ezek csak azt bizonyítják, hogy Ausztria-Magyarország akkoriban Németországgal szemben lojálisabban járt el, mint a Bismarck vezetése alatt álló Németország Ausztria-Magyarországgal szemben. Illetékes helyen kijelenttk, hogy Bismarck a német-országi titkos szerződést 1890-ig semmiféle módon nem közölte a Németországgal barátságban állott Ausztria-Magyarország és Olaszország kabinetjeivel, még csak nem is sejtette velük. Szinte meglepő és páratlanul áll a diplo-

mácia történetében, hogy Bismarck e tekintetben olyannyira csalódhatott volna. A külügyi hivatal iratai közt semmiféle nyoma sincs a Bécsbe, vagy Rómába küldött értesítésnek. Érthetetlen tehát, hogy Bismarck mint állithatja a Hamb. Nachr.-ben, hogy a szövetséges társak előtt az Oroszországgal kötött viszontbiztosítás lényegében ismeretes volt. Ezt a tévedést legfeljebb az magyarázhatná meg, hogy Bismarck jelenleg csak tökéletlen anyag felett rendelkezik és gyengülő emlékezetéből igyekszik a hiányokat kiegészíteni. Az illetékes körök éppenséggel nem értik, hogy mire alapíthatja Bismarck azt az aggodalmát, hogy Németország ismét közeledhetnék Angliához. Ha a leleplezéseknek az volna a végezlőjük hogy bizonyos férfiak a mai kormányból eltávolíttassanak, ez hiába való fáradozás, miután az Oroszországgal fennállott szerződésnek meg nem újítása nem csupán Caprivinek és a még most is hivatalban levő Marsall államtitkárnak elhatározása, hanem sokkal magasabban álló tekintély döntött ez ügyben.

— **Az Ugron és Kossuth-affér.** Az ismeretes szentesi beszéd miatt Kossuth Ferenc tegnapelőtt este provokáltatta Ugron Gábort Hentaller Lajos és Komjáthy Béla által. Ugron Gábor tegnap délelőtt nevezte meg segédeit, névszerint Melczér Gézát és Zalai Tamást. A segédek ma délelőtt tárgyalták az ügyet. — Kossuth segédei a kardot ajánlották végkimerülésig, szurással. — Ugron segédei azonban sulyosítani kívánták a föltételeket olyképp, hogy előbb pisztolypárbajt vivjanak az ellenfelek a legszigorubb föltételek mellett és csak a mennyiben ez eredménytelen maradna, kerüljön a kardra a sor. E föltételeket Kossuth segédei nem akarták elfogadni.

Végre is abban állapodtak meg a segédek, hogy kardpárbaj lesz mely ma ment végbe délelőtt 10 órakor.

Öltözékek Mária Dorottya főhercegnő esküvőjén.

A legbecesebb, arannyal, ezüsttel átszőtt, gyémántokkal kihimezett szövetekből készültek azok az öltözékek, a melyeket Mária Dorottya és Fülöp esketése alkalmából a fejedelmi hölgyek viseltek. A ritka prémek, a ragyogó drágakövek, az öltözékek pazar összeállítására valóságos elkábitották a szemlélőket.

Gyönyörű volt Mária Dorottya főhercegnő öltözéke, a mely moirée antique-ből készült. Maga a szövete látványosság számba mehet. Nehéz redőkben omlott alá az öltözéknek arany lilomokkal en relief átszőtt, mirtusz- és narancsvirágdiszszal szegélyezett uszálya. Értékes briliáns-riviére ékesítette a főhercegnő nyakát. A points d'Alençon-ból készült menyasszonyi fátyolba az osztrák-magyar monarchia és Franciaország egyesült címere volt beszőve. Gyönyörű főhercegi korona díszítette a menyasszony aranszőke haját.

Klotild főhercegnő arannyal gazdagon átszőtt aranszárda damaszt öltözéket viselt, mely rendkívül előnyösen tüntette ki a főhercegnő magas alakját. Az öltözék kivágott derakát aranyhímzések és gyémántrózsák díszítették.

Donna Amalia Portugallia királynője miluszöld színű ezüst lilomokkal átszőtt brokátöltözéket viselt, a melynek uszálya világos marabontival és ezüstcsipkével volt díszítve. A derék kivágását cseresznyemag nagyságu briliánsok szegélyezték. Hajában a királyné gyémántokból és smaragdokból készült diadémot viselt.

Izabella főhercegnő pünse bársonyból készült öltözéket viselt, mely igaz gyöngyökből volt díszítve és melyet széles sávban chinchillah szegélyezett. Ékszerai gyémántokból és fekete gyöngyökből állottak.

Mária Jozefa főhercegnő halvány lilaszínű brokátból készült ruhát viselt, a derék brüszeli csipkével volt díszítve s az öv szorosán egymás mellé varrott gyémántokból állott.

Koburg Lujza hercegnő gyönyörű narancsszínű atlaszból készült ruhát viselt, melynek uszálya orosz czobolyprémmel volt ékesítve, felette becses gyémánthímzés. A derék is czobolyprémmel volt szegélyezve, az ujai pedig Alençonból és gyémánthímzésből készültek.

Erzsébet főhercegnőnek velours évőque szövetből készült ruhája volt szélesen valódi csipkével díszítve, felette pedig mentét viselt szürke atlaszból, mely chinchillah prémmel volt szegélyezve.

Az aostai hercegnő cseresznyeszínű bársonyruhát viselt, mely chinchillah prémmel volt díszítve. Ékszerai gyémántokból és rubinokból állottak.

A párisi grófnéuk smaragdszínű bársonyból készült, gyémántokkal hímzett ruhája volt, melynek uszáját hermelin szegélyezte.

A chatres-i hercegnő buzavirágszínű moirée ruhát viselt, mely gazdagon ékesítve volt alençonnal és gyöngyhímzéssel. A derék kék bársonyból készült övét briliánsok díszítették.

Donna Eulalia Spanyolország infansnője gyémántesillagokkal díszített zöld bársonyöltözéket viselt, az uszályt chinchilla szegélyezte.

Az urés-i hercegnő gyönyörű öltözéket viselt, mely galamszínű chiné-sávokkal átszőtt pekinből készült. Diademja briliánsokból és zafirokból állott.

A haldokló krajczár.

Legközelebb elbucsuzik tőlünk az utolsó krajczár.

A forintok nemzetségét kiirtják utolsó izziglen; új dinasztia, mely igazi koronát visel czimerében, kezdi meg érezes emelkedését. Emberi mód szerint persze most mindenki annak siet hódolni. Nem győzik eléggé dicsérni szép alakját, nemes formáját, ragyogó képét. Emberi mód szerint most mindenki piszkolja, ócsárolja a ledöntött zsarnokot. Kopottnak, elavultnak, otrombának tartják; megtagadnak vele minden közösséget. ha alkalmuk nyílik az új ural való érintkezésünkre.

Elég gyorsan pusztult el a hajdanában oly hatalmas és számos nemzetség. Az ország minden részéből, szakadatlan árbán özönlöttek a krajczárok, hatások, a négykrajczárosok és huszasok a tömeges sirba. Halhatatlan részük égnek szállt, éreztették a kohóba került. Réz- és ezüsttömegekké váltak, midőn hosszas, fárasztó földi vándorlásuk után meghalni jöttek. Most ismét vár az élettelen anyag, míg új lélek száll beléjük.

Rövidesen megölik az utolsó krajczárt is. Tudni fogja, mint kell hősi hálállal kimulni. Nem fogja siratni kegyetlen sorsát, de gunyosan fog nevetni a hálátlan világon, a mely az ő rézvért áhitozza. Beleveti magát az olvasztó kemencébe, ahol oly sok testvére fejezi be kerek létét.

Szerény, rokonszenves alak volt, nem szemtelenkedett és tudta, hogy csekély az egyéni értéke. Tudta, hogy csak akkor érvényesülhet, ha kisegítőképp csatlakozik másokhoz. A kuldusokon és gesztenyesütőkön túl alig terjedt hatalma.

Ő volt a pénzek proletárja és leg

feljebb a „korona vagy irás” játékban jutott szerepe. Különös kitüntetésben csak angyalos krajezárak részesültek. Azokból nyakkendőit is készítettek, talizmánul is szolgáltak Testvére az öttized krajezár volt, mely a virzsina szivarokból tengette életét, amíg anak árának leszállítása őt is a feledés homályába borította. Utódja, a fillér is, szerény rejtekben él.

Az utolsó mohikán eltűnése fellett vigasztalódnunk kell. Mindig ilyen fájdalom, ha az embert az utolsó krajezár is elhagyja és még türehető, ha e sorsa csak mint a faj képviselőjének jutott.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr sajtóadósítójától. —

Kossuth—Ugron párbaj.

Budapest, november 7. Általános érdeklődés várta a Kossuth—Ugron párbaj eredményét, mely ma délelőtt 10 órakor folyt le Arlow vivótermében. A föltételek voltak: harez végkimerülésig, csukló kötéssel, szurással — amelylyel azonban nem éltek. A harmadik összecsapás után Kossuth megsebesült a karján. — Párbaj közben Kossuth, ki még mindig beteges, leült piheneni, ennek tulajdonítható a párbaj enyhe lefolyása. A seb bevarrása után Ugron a következő szavakkal: *Bocsáss meg Ferencz!* kezét nyújtá Kossuthnak, ki erre szintén odanyújtá balját.

Vonat által elgázolva.

Budapest, november 7. Csorbáról távirják, hogy Igló mellett egy vonat elgázolt egy kocsit, melyen négy ember ült. Egy ember meghalt, egy asszony súlyosan megsérült, kettőnek semmi baja sem történt.

Törökország keresztyén külügy-minisztere.

Budapest, november 7. Konstantinápolyi hírek szerint a szultán keresztyén külügyminisztert akar kinevezni, megmutatandó, hogy a reformokat végrehajtani igyekszik.

Elfogott pénzhamisító banda.

Budapest, november 7. A fővárosi rendőrség ma egy öt tagból álló pénzhamisító bandát fogott el, mely ezüstforintosokat gyártott.

Baleset vadászaton.

Budapest, november 7. Ghymesről jelentik, hogy *Tóth Vilmos*, volt főszámzéki elnök, vadászaton lebukva, kitörte balkarját.

NAPI HIREK.

— Dániel Ernő miniszter kitüntetése.

Mint Bécsből értesítenek, a király *Dániel Ernő* kereskedelemügyi minisztert és törvényes utódait *magyar bárói* rangra emelte és főrendiházi taggá nevezte ki. Mint a távirat hozzáteszi, a kitüntetést a hivatalos lap már legközelebbi számában közölni fogja. Ritkán fogadott még a magyar közvélemény effajta kitüntetést általánosabb megalapozással, mint ezt. Dániel Ernőben a munka és lelkiismeretes törekvés nyer jutalmazást, kinek már csak az elmúlt ezredéves kiállítás körül

is oly érdemei vannak, melyek magukban véve érdemessé tették a királyi kegynek illetően megnyilatkozására az egyik legnépszerűbb minisztert. A központi szabadelvű párt klubban már tegnap igen nagy számban aláírták a miniszter kitüntetése alkalmából az üdvözlő ívet.

— **Istenítiszteletek.** Holnap, vasárnap, a helybeli templomokban, a következő lelkészek a következő sorrendben tartják meg az istenítiszteleteket: A *református templomokban* d. e. 9 órakor predikálnak: A nagy templomban *Dicsőfi József*, a kistemplomban *Béteky Lajos*, a kossuth-utcai templomban *Mitrovics Gyula* és az Ispotálytemplomban *K. Tóth Kálmán*. A római kath. templomban reggel hét órakor *Kovács Márk*, kilenc órakor pedig *Dr. Wolafka Nándor* püspök miséznek, utána a szent beszédet *Hamernyik Sándor* tartja. Fél-tizenkét órakor *Molnár Kálmán* mond esendes szent misét. Délután 3 órakor a litániát, utána a keresztyén tanítást és a rózsafüzér társaság ájtatosságát *Dr. Wolafka Nándor* püspök végzi. Az ág. evang. templomban délelőtt tíz órakor *Hajdu Miklós* hittanhalgató predikál.

— **Párt-vacsora.** A I. választókerület volt szabadelvűpárti képviselőjelöltje *Mayer Emil*, az István-malom igazgatója tegnap este gazdag lakomára hívta meg az első kerület szabadelvűpártjának vezér-férfiit. A népes, barátságos, vidám vacsora újabb alkalmat nyitott arra, hogy a párt híveinek összetartását erősítse, a pártot konzerválja s még szorosabbá fűzze azt a szeretettel teljes benső viszonyt, mely a párt híveit egymással összeköti. A meghívott vendégek *Péter Pál* sas-utcai vendéglőjében gyülekeztek s kitűnő borok mellett, a pompás vacsora harmadik fogásánál *Géresi Kálmán* kerületi elnök emelkedett fel a szíves házigazdát, a kerület volt jelöltjét köszöntve fel, aki nem kecségetve magát hiu reménnyel, meghozta a szabadelvűpárt eszméiért, elveiért azt az áldozatot, hogy kezébe vette az első kerületben megvívott küzdelem lobogóját s azt becsülettel hordozta meg a lezajlott harcban. *Mayer Emil* köszönetet mondva mindazoknak, akik az ő személye körül csoportosulva igyekeztek a kibontott zászló becsületét megvédeni, éltette az I. kerület szabadelvűpárti választóit, a szabadelvűsajtó munkásait, a kerület elnökét és többi vezéreit. *Eötvös Károly* Lajos tanfelügyelő előbb *Mayer Emil* nére és kedves szép leányára, majd *Dr. Nagy Lajos* választási elnökre ültette poharát. *Kovács Lajos* tanítóképzési igazgató a jelenlévő *Dr. Kola János* megválasztott képviselőt, *Géresi Kálmán Komlóssy* Dezsőt, az I. kerület 1892-dik évi szabadelvű jelöltjét, *Kola János* a haza anyagi és szellemi haladását, *Békessy László* és *Koncz Akos*, lapunk szerkesztője *Mayer Emil*, *Mayer Emil* a távollévő gróf *Degenfeld József* főispánt, *Komlóssy Dezső* az I. kerület végrehajtóbizottságát, *Orosz István* tanítóképzési tanár *Mayer Emil*, *Géresi Kálmán* a két utcai elnököt *Kovács Lajost* és *Simonffy Istvánt*, *Koncz Akos Géresi Kálmánt* köszöntötte fel. A jókedvű társaság a Magyarok zenéje mellett éjfélig maradt együtt.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A tegnap tartott városi közgyűlés jegyzőkönyvét ma délelőtt hitelesítették.

— **Zilahy Sebes György.** Itt-ott egy fél százada lesz már a magyar szabadságharcznak. Azok, kik e dicső emlékeztető idő küzdelmeiben tényleges szerepet vittek, egymás után dőlnek ki az élők sorából. A folyton haladó idő nagyon megtizedelte soraikat s maholnap hírmondó is alig marad közülök, A szabad-

ságharcz egyik vitéz harezosának, zilahi *Sebes György* 1848/49-iki honvéd főhadnagynak elhunytáról vettünk most gyászjelentést, melyet alább egész terjedelmében közlünk. Halála városszerte őszinte részvétet keltett, mert hiszen alig van Debreczenben valaki, a ki őt ne ismerte s ne szeretete volna. Midőn a haza vesélyben volt, a még akkor ifju *Sebes György* sem késedelmeskedett annak segélyére sietni s előbb mint veressapkás, majd mint huszár több csatában — így a kápolnaiban és járkováciban részt vevén, annyira kitüntette magát, hogy ifju kora daczára a főhadnagyi rangot is elnyerte. Jarkovácznál olyan súlyos sebet kapott, hogy a holtak közé sorozták. A szabadságharcz egyes epizódjáról őrmest elbeszélgetett s haláláig hive maradt azon eszméknek, melyekért ifju korában fegyverrel küzdött. A függetlenségi párt hive volt s midőn Debreczenbe tette át lakását, tevékeny részt vett a függetlenségi párt mozgalmában. Az utolsó években, midőn erejét hanyatlani érezte, már kevesebb érdeklődést tanúsított a politikai mozgalmak iránt, de azért midőn ezelőtt két évvel *Kossuth Ferencz* Debreczent meglátogatta, *Sebes György* szervezte és vezette a bandériumot s a daliás termetű öreg ur ifju könnyűséggel ülte meg a paripát s boldognak érezte magát, hogy a nagy *Kossuth Lajos* fiát Debreczenben üdvözölhette. A politika mellett a városi és az ev. ref. egyházi közügyek is folyton érdekelték s egyik legbuzgóbb látogatója volt a városi közgyűléseknek, melyeken nem egyszer hallatta szavát. Az elaggott honvédek ügyét is szíven viselte s egy időben elnöke is volt a debreczeni honvédegyületnek. A ref. presbiteriumnak is tagja volt. Lelkes hazafi s nemes szívű ember hunyt el benne s most, midőn koporsója mellett állunk, mi is — a más politikai elvet vallók őszinte könnyel adózunk emlékének. Temetése, mely holnap délután lesz, előre láthatólag igen imponánsnak ígérkezik. Haláláról a következő családi gyászjelentés adatott ki.

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudjuk a felejthetetlen jó férjnek, nagyapának sógorának és rokonnak néhai *Zilahy Diósi Sebes György* volt 1848/49-ik honvéd-főhadnagynak és városi bizottsági tagnak folyó hó 7-én, éjjeli 2 órakor életének 70-ik, boldog házasságának 44-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Felejthetetlen halottunk hült tetemei folyó hó 8-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a *Varga-utca* 2249. sz. háznál tartandó gyászsima után a *Kossuth-utcai* temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Mely égtisztelettelre rokonainkat, barátainkat, jó ösmerőseinket, az elhunytak bajtársait és a résztvevő közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1896. november hó 7-én. Bánatos neje: *Zilahy diósi Sebes Györgyné* szül. *Jeney Erzsébet*. Egyetlen unokája: *Farkas Szeróna* férjével ifj. *Kaukol Jánossal*. Sógora: *Jeney József* családjával. Testvéreinek gyermekei: *Sebes Gyula*, *Sebes Mária* férjével, *Sebes Lajos* nejevel. özv. *Besztercei Károlyné*, *Budaházi Antal*, *Farkas Albertné* férjével, *Szegedi Antalné* férjével, *Török Károly* nejevel, *Paksi Sándorné* férjével, *Fejér Józsefné* férjével. Számos rokonok nevében is. Áldás és béke lengjen drága porai felett! A temetést *Gebauer „Erczkoporsógyár”* temetkezési intézete rendezi.

— **Bay Bertalan főhadnagy állapota.** A köztiszteletben álló Bay-család egyik ifju tagjának *Bay Bertalan* 2-ik honvédhuszár ezredbeli főhadnagynak városunkban osztatlan részvétet keltett súlyos sérülése, mint újabb értesülésünk, a legszébben halad a gyógyulás utján. Daczára, hogy a revolver-golyó a tüdőn egészen áthatott, a gyógykezelést nagy gondossággal vezető *Dr. Bruckner Ernő* műtörvos kilátást nyújtott az aggodó családnak és résztvevő ismerősöknek a teljes meggyógyulás iránt.

— **Őszi segély-gyűjtés a ref. kollégium részére.** Főiskolánk akadémiai és szegénytanulói, a fennálló szokás szerint, folyó hó 11. és következő napjain (szerdán, esütörtökön stb.) az idén is felekezeti különbség nélkül fel fogják keresni városunk polgárait, hogy házanként szedjék össze azokat a nagybecsű kegyes adományokat, melyek főiskolánk tápintézetének és szegény-tanulóink ellátásának régi idők óta egyik jelentékeny segély-forrását képezik. Kiküldendő növendékeinket mély tisztelettel bátorodom ajánlani városunk polgárságának jóindulatába, a nemes ezélt pedig, melynek szolgálatában ők fáradoznak, munkás szeretetébe, hálásan annyiszor tapasztalt jótékonyágába s áldozatkészségébe. Kelt Debreczenben, 1896. november 9. Sass Béla a ref. főiskola akadémiai igazgatója.

— **A tiszai-alsó-szabolcsi ármentesítő-társulat** igazgatósága hivatali helyiséget változtatott, amit következő köriratban hoz köztudomásra: Mélyen tisztelt érdekelttség! A társulat igazgatóságának hivatali helyisége a f. évi október hó 12-én tartott választmányi és közgyűlés jóváhagyó határozata alapján — a debreczeni első takarékpénztár Kossuth-utcai házából báró Podmaniczky Géza ur Széchenyi-utcai 1760-dik szám alatt fekvő házában I. emeletére átköltözött, mely körülményt azon tiszteletteljes jelentéssel van szerencsém a t. érdekelttség tudomására hozni, — hogy f. évi november hó 1-sejére a költözködés befejeztetett s az igazgatóság összes hivatalai — a hivatalos órák alatt — fenti lakásban található. Debreczen, 1896. nov. 1. Mély tisztelettel Dienes Barna t. igazgató.

— **Egy örült kalandja.** Nemrégén történt, hogy Simkó Gyula szegényházi lakos ki pyro és kleptomániában szenved, megszökött a szegényházból s azóta nyomtalanul eltűnt. Egyszerre Egerből érkezett a hír, hogy Simkó betöréses lopást követett el, azonban az orvosszakértők örülnek nyilvánították s így a vád alól felmentetvén hazatolonczolták. Tegnap érkezett haza a hőrihorgas, veres ember Debreczenbe s már tegnap este el is szökött úgy, hogy nagy munkájába került a rendőrségnek, a mig kézrekerithette. A szegény hülve embert visszavitték a szegényháza.

— **Jogászok táncestélye.** A kollégium jogászaik jövő évi farsang mulatságaiból izelítővel kedveskednek a jövő hónap másodikán. Sok ifju sziv dobban meg e hirre, amelyet sietünk nyilvánosságra hozni. A jogakadémia hallgatói önképzőkörük javára december 2-án szerdán a „Margit” fürdő disztermében zártkörű jogász táncestélyt rendeznek. Belépti díj 3 korona; családjegy 8 korona. Jegyek csupán a meghívó előmutatása mellett előre válthatók. Szentkirályi Tivadar, Zádor Lajos és Békés Lajos urak üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetéseket köszönettel fogad s hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Kezdeté 8 órakor. A rendezőség a következő urakból alakult meg: Abraham Dezső, Acs Nagy Ferencz Alexievics Döme Arvay Béla Arvay Géza Balogh Béla Bay István Bay Miklós Borzsovay Jenő Cseke Miklós Davidovics Sándor Deák Zoltán Dráveczky Pál ifj. Ertsey Géza Flakay Dezső Habókay Béla, Horváth Elemér Kassay Béla Kerekes Zoltán Konrád Ernő Körössy János Ludmán Géza Magoss Kálmán Nagy Dezső Olchváry László Rózsa Ernő Sántha György Sárvary Béla Schik Elemér Stefanovits Zsarkó Szabó László ifj. Szinay Gyula Szilágyi Elek Sztrati-

mirovits Iván Szunyoghy Béla Tar Zoltán Telegdy Andor Thoroczky Gyula Tóth Emil Varga Kálmán Viski Sándor Vucsetics J. Milivoj.

— **Halálozás.** M. Kiss István városi bizottsági tag és ev. ref. presbiter elhunyt. Temetése holnap lesz.

— **Az O. M. bank szatmári fiókjának új főnöke.** Az Osztrák Magyar bank szatmári fiók intézete vezetését rövid idő múlva új ember foglalja el. Az igazgatótanács Rédi Károlyt nevezte ki a fiók főnökévé, aki évek óta működik a debreczeni bank fióknál ugy közönség, mint felebbvalóinak megelégedésére.

— **Elhalasztott gör. kath. istentisztelet.** A mára kitűzött gör. kat. mise-szolgálat, amelyet Varga László h.-böszörményi esperes-lelkész akart tartani a helybeli r. k. templomban, közbejött akadály miatt csak e hó 9-én, hétfőn d. e. 10 órakor lesz megtartható. Varga Lászlónak ugyanis ma alkalmi gyászbeszédet kell mondania Bökönyben Balogh Szilárd nyíregyházi s. lelkész ifju korában elhunyt neje Görög Margit felett.

— **Második termés.** Hosszu, nyájas őszi jósolnak a tapasztalt emberek a második, gyümölcs-érésből, amelyet kései őszszel szakaszhatnak le a fáról. Egy ilyen második gyümölcs hozatalból való az a szépen kifejlődött, érett alma is, amelyet ma mutattak be a szerkesztőségünkben. Egy derék almafa termette Oláh-utczán, Kálmándi István 166 sz. házában udvarán. Érdekes a dologban az is, hogy ezen a fán több hasonló módon kifejlett alma is piroslík.

— **A városi adóügyosztály hivatalos órái.** A városi tanács mai üléséből célzatos okok miatt a Hungária épületben elhelyezett adóügyosztály hivatalos óráit akként állapította meg, hogy azok f. hó 9-diktől fogva egyfolytában reggeli 8 órától d. u. 2 óráig tartanak.

— **Lelkészeiktatás Nyíregyházán.** Megirtuk annak idején, hogy a nyíregyházi ágostai evang. egyház a Farbakay József halálával megüresedett lelkészi állást Geduly Henrikkel töltötte be. Az új lelkész ünnepélyes beigtatása holnap lesz meg, a melyen debreczeni egyház képviselőjében Materny Lajos vesz részt.

— **Járvány a vármegyében.** Csak nemrégiben adtunk hírt arról, hogy Hajdu-Hadház és Tetétlen községben a hólyagos himlő, illetőleg a difteritisz járványszerűleg fellépett s hogy e miatt a két község iskoláit és kisdólvéit be kellett zárni. Most püspök-ladányi levelezőnk értesít bennünket, hogy ott a hasi-hagymáz erősen szedi áldozatait. E községben is megtétettek a szükséges egészségügyi óvintézkedések a járvány továbbterjedésének meggátolására.

— **Idősebb Orbán József temetése.** Tegnap délután három órakor helyezték örök nyugalomra Orbán Józsefet, ki negyven évet töltött el a magyar tanügy szolgálatában s fáradalmi után idejött kedvesei körébe. A gyászszertartást az elhunyt egykori tanítványa, később tanártársa Mitrovics Gyula végezte, ki szép imádságot mondott a koporsó felett. A sírnál a sárospataki főiskola nevében Radácsi György igazgató mondott megható bucsubeszédet. — A temetésen igen sokan jelentek meg az elhunyt gyermekeinek tisztelői és barátai köréből, köztük vejének dr. Bacsoni Lajos tanárnak tisztársai, az ev. ref. főiskola tanári kar testületileg és a városi közönség szép számmal.

— **Öngyilkos bika.** Hiába, ragadós nyavalya az öngyilkosság, annyira, hogy még az oktalan állatokra is ráragad. Tegnap délelőtt, mint bennünket a rendőrség értesít a nagyléltai vasut vonalon, a 29 és 30-ik sz. szelvé-

nyek között Kuczik Gábor esordájának bikája valószínűleg szerelmi csalódás miatt a közeledő vonat elé ugrott s a boldogtalan állatot a mozdony teljesen agyongázolta.

— **Halálozás.** B. Balogh Szilárdné sz. Görög Margit folyó hó 5-én, életének 22-ik, házasságának 2-ik évében elhunyt. Földi részei f. hó 7-én délelőtt 10 órakor fogtak a gör. kath. egyház szertartása szerint a bökönyi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. hó 9-én, d. e. 8 órakor mutatják be az egek Urának.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Zion debreczeni betegs. egyet. zászólórája részint gyűjtésekből, részint adakozásokból pótlólag következő adományok érkeztek egyetünk pénztárához. *Gyűjtöttek:* Herczfelder Géza 16 frt 20 krt, Steiner Gyula 4 frt 90 krt, Násch és Ungár czég 1 frt 20 krt, Schönberger Vilmos 1 frt 40 krt, Rosenthal Sándor 40 krt, Vidder Sámuel 1 frt 20 krt, Adler Simon 3 frt 20 krt, Krémer Jakab 1 frt 50 krt, Fuchs testvérek Bécs 1 forintot, Rózsa Lajos 3 frtot, Lusztig Gyula 10 krt, Gabányi Sándor 1 frt 80 krt. *Ausspitz Antal Balkány 250.* *Adakoztak:* M. J. 5 frtot, Wiener Adolf 2 frt 50 krt, Schwarz Dániel 3 frtot, Schirf Ignác 2 frtot, Katz Sámuel 1 frtot, Weinberger Mór 2 frtot, Dr. Glüc Géza 5 frtot, Römer Simon 2 frtot, L. M. 5 frtot, Berger Hermann 3 frtot, Steinberger Gyula 5 frt, Stern és Ederheimer Berlin 10 forintot, ifj. Engel Adolf és társa Bpest 5 frtot. Fogadják a gyűjtő és az adakozó urak szives buzgalmukért, illetve áldozatkészségükért hálás köszönetünk nyilvánítását. Helyreigazításul fel- emlíjük, hogy Kerber Hermann urnak adománya korábbi kimutatásban tévesen volt 2 frtban feltüntetve, mert tényleg 3 frtot adományozott. Az előjáróság.

— **Élelmes csalód.** Fehér Sára nem igen ismeretlen név a rendőrség előtt. Hol lopásért, hol meg csalásért fordul meg a rendőrségnél, a honnan legutóbb is alig néhány nappal bocsátották el. Miután már minden ravasz csalási módszeréből kikopott, hosszas gondolkodás után rájött, hogy van még egy igen alkalmas pénzszerzési mód. — **Hanem** ahhoz segítség is kellett mit is csakugyan fel is talált Nagy Erzsébet cselédeány személyében. Ezzel aztán levelet íratott egy néhány ismerőséhez s azok rokonságát jól ismerve, a rokonnak nevében mindenkitől pénzt csalt ki. Ma reggel Szávó Lajos és Erdei Józsefné, ilyen módon becsapott emberek tettek Fehér Sára ellen a rendőrségnél felfelentést, a mely még a délelőtt folyamán le is tartóztatta a ravasz csalót.

— **Felhívás hivatalokhoz, egyesületekhez és társulatokhoz.** A Csokonai nyomda és kiadó r. társaság ügyvezetősége fölkéri a városunkban lévő összes városi, vármegyei, állami hivatalokat, egyesületeket, társulatokat, köröket köz, és magán intézeteket, hogy tisztviselőik, előjáróságai, választmányai, vezetőségeik névsorát hozzá minél előbb beküldeni sziveskedjenek egy közelebb kiadandó helyi kalanzban való közlés végett.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A Zóna asztaltársaság tagjai a Bika szálló egyik fehér asztala mellett sörivás, párolgó tormás virslik fogyasztása és vidám tracsok között napról-napra fillérenként szedik össze a jótékony adóját, amelyből a tél közeledésekor didergő szegény gyermekeket látnak el jó meleg ruhával. Az idén 36 szegény iskolás gyermek élvezi a Zóna asztaltársaság emberbaráti szeretetét. Vallásfelekezeti különbség nélkül a tanítók ajánlatára szemlélték ki azokat a nyomorúságban lévő szegény gyermekeket, akiknek a legnagyobb jótétemény egy-egy bélelt téli köpönyeg meg egy-egy pár csizma. A szegények nyomora enyhí-

tésére szervezkedett asztaltársaság ma délután 6 órakor ünnepélyesen osztja ki a harminczhat gyermek között az irgalmas-ság ajándékait.

— **Kulturkép.** Egy bécsi fenyítő járás-bíróság előtt tegnap P. háztulajdonos állt, a kit bérelője becsületsértéssel vádolt, miután meje felől, harmadik személyek jelenlétében tiszteletlenül nyilatkozott. Midőn a panaszos a bíróság előtt is elmondta panaszát, a háziur így felelt:

— Kérem szépen, nekem magamnak is viszonyom volt E.-né volt asszonnyal.

E. ur e pillanatban elájult. Miután magához tért, a feleségét hallgatták ki. Vele egyidejűleg lépett a terembe P. vádolt felesége is. E.-né asszony a legnagyobb hidegvérrel beismerte a vádolt állítását. Erre az ő felesége ájult el. Ő is csakhamar magához tért. A panaszos visszavonta panaszát és a tárgyalás végeredménye: egy házasságtörési és egy válóper.

Közgazdaság.

* **A debreczeni első takarékpénztárból.** Mint értesülünk a debreczeni első takarékpénztár folyamodott a budapesti áru és értéktőzsde tanácsához 4% zálogleveleinek hivatalos jegyzése iránt s ez iránti kérése a tőzsde szakbizottságánál már is kedvező elintézést nyert. Nem sokára tehát már a hivatalos árjegyző lapban is fel lesznek véve a Debreczeni Első Takarékpénztár záloglevelei; ez üzletágat városunk e hatalmas tőkeerejű intézete ez év tavaszán vette fel üzletkörébe s ezzel vidékünk földbirtokos osztályának kétség-telenül jelentékeny szolgálatot tett, mert hiszen a jelzálogkölcsönök csak ily módon engedélyezhetők mérsékelt kamatláb mellett. A záloglevelekre különben alkalmunk lesz még visszatérhetni.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. nov. hó 7-én.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	121.50	122.—
„ vasuti beruházási kót. 4%.	122.—	123.—
„ koronajárdék 4%.	99.20	99.70
„ regále vált. kót. 4%.	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	122.50	123.—
Egységes államkötvény 4%.	101.—	101.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	137.—	138.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	401.25	401.50
Osztrák hitelbank részvény	365.80	366.—
Magyaripar-és keresk. bank. r.	104.—	104.25

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	122.—	123.—
„ 3-os	103.50	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	116.—	117.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.—	10.50
Osztrák	18.—	18.40
Olasz	11.30	11.80
Bazilika sorsjegy	7.10	7.40
Jó-szív	3.40	3.70

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	5.66	5.72
20 markás arany	11.75	11.79
20 frankos arany	9.52	9.55
1 Sovereigns	11.98	12.01

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, november 6.

Buzát ma gyengén kínáltak, a kereslet korlátozott volt. Elkelt csendes irányzat mellett egynehány ezer mm. 2%--5 krral olcsóbb áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan árák mellett.

Határidő-üzlet.

Az irányzat gyenge forgalom mellett lauyha volt s az árák emelkedtek.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

Buza szept.-októberre	1896	—.—.—
„ máj.-júniusra	1896	7.89—91.
Rozs tavaszra	1896	6.77—80
„ szept.-re	1896	—.—.—
Tengeri máj.—jun.-ra	1897	4.09—11.—
Zab máj.—jun.	1896	5.89—5.92.
„ szept.—okt.	1896	0—
Repeze aug.—szept.	1896	—.—.—

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

Buza 1896. őszre	7.91—7.92
Rozs 1896	6.80—6.81
Tengeri 1896 aug.-szept.-re	5.90—91.
Zab 1896	4.11—4.12
Repeze 1896	11.40—11.45

Sertés piac.

Budapest, november 6.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig., Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 54%, krtól 56 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 54 krtól 55 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 54 krtól 56 krig. **II. Magyar szedett:** Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 52 krtól 53 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. suly) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi nov. hó 4-ik napján volt készletben 6319 darab. 1896. évi november hó 6-ik napján felhajtott 326 darab, 1896. nov. hó 5-ik napján elszállított 305 db. 1896. nov. hó 6-ik napjára maradt készletben 6014 db. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 43. Bérlet 32. sz.

Szombaton, 1896. november 7-én, először:

A vigéczek.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Holnap vasárnap nov. 8-án két előadás. D. u. 3 ó. gyermek és népelőadás leszálított helyárákkal:

A vén bakancsos és fia a huszár.

Eredeti énekes színmű 3 felvonásban.

Este 7 órakor rendes helyárákkal:

A vigéczek.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Akos.**

Az újév közeledtével

van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni

Tudakozó és közvetítő intézetemre,

a hol szakácsnők, szobaleányok, mindenféle cselédek, ugyszinte kocsisok, béresek, béres gazdák és mindenféle házi cselédek mindkét nemből; továbbá a gazdasághoz szükséges személyzetek, u. m.: gazdatisztek, ispánok, kulcsárok, gépészek, gépész-kovácsok, fűtők és kertészek folyton kaphatók.

Végül pedig felhívom a n. é. közönség becses figyelmét arra, hogy nálam úgy gráci, mint szepességi német leányok mindenkor közvetítettnek.

Tisztelettel

TURAI FARKAS,

Miklós-utca Turai-udvar.

Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek.

1006--1--1 984--3--3

Üzlethelyiség változtatás.

Szendrő Sándor

zongora-készítő és hangoló,

zongora-termét

Csanak József ur főplacz-utczai 1828-ik számu házában, Heiman és Halmágyi urak üzlete fölött lévő udvari emeleti helyiségbe helyezte át.

Egyuttal ajánlja a n. é. közönség b. figyelmébe legjobb gyártmányu zongorait és pianinoit.

Heiman és Halmágyi

Megérkeztek!

Heiman és Halmágyi legnagyobb női és gyermek felöltők áruházában, Debreczen, főpostával szemben

az őszi és téli

idényre a legújabb

női és gyermek-felöltők

és mindenféle szörme-árak dus választékban.

Női és gyermekfelöltők árunaza!

974-0-7

Szőnyegek,

csipke- és szövet-függönyök, ágy- és asztalterítők, butorszövetek, viaszos vásznak

nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél, Debreczen, Rózsator.

972-0-74

Saját gyártmányu

Coaksot

(pirszén)

fűtésre, kovácsok és lakatosok részére

100 kilónként 2 frtért

ajánlja házhoz szállítva

a légszuszogó gyár igazgatósága

Debreczen.

Nincs többé szükség vagy festészetre.
Mindenki otthon festhet minden színben és árnyalathoz ruhát és fehérneműt
TIZ PERCZ ALATT.
Korszakalkotó találmány 500% megtakarítással.

MAYPOLE SOAP
angol festő szappan.

Legújabb találmány házi festésre. Fest minden színben és árnyalathoz.

Tizenöt perc alatt mindenki egy kevés forró vízzel és ezzel az angol festő szappannal ruhát, blúz, függönyt, szebendőt, selyem és csérna kesztyűt, inget, harisnyát, gallért, selyem szöveteket, szalagot, csipkét, állást, bársonyt, strucc-tollat, hánckalapokat stb. megfesthet. A festés színtartó és el nem fakul! Minden ruhát újja és modernné varással. Méregmentes és a szövetet nem rontja. Egy darab 40 kr. (Fehete 50 kr.) s ezzel egy női blouze megfesthető. Minden darabhoz használati utasítás van mellékelve.

Szabadalmazott az egész világon!

Vezérképv. Ausztria-Magyarország, Balkán államok, Görög- és Törökországban.

BÉCSBEN Mariabilferstrasse 105.
DEBRECZENBEN kapható: Szentkirályi Tivadarnál. 1004-5-1

KLYTHIA- a bőr ápolására.
az arczsín finomítására és széplítésére **ZSIRPOR**

Legelőgásabb tolette-, bál és salonpor, fehér, rézsaszin vagy sárga. Vegyszileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

1 doboz ára 1 frt 20 kr.
Szétküldés utánvétel
lel vagy az összeg
előleges beküldése
ellen.

Taussig Gottlieb

os. és kir. udvari tolette-szappanok és illatszerek gyára Bécs.
Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben **Baum Miksánál** és a legtöbb illatszert- és gyógyszer-üzletekben és gyógyszerárakban.

Ujdonságok

az őszi és téli idényre
Divatos női ruhaszövetekben,
Színes selymekben,
Legújabb diszekben, 9720-74

mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,
nagy választékban érkeztek raktárra.

Szabó Lajos fiai,

Debreczen, Rózsater.

Leonhardi-féle tenták

A legjobbak

Osakis valódi a feltalálótól

LEONHARDI ÁGOST, Bodenbach a. d. Elbo

ezen véd-

jegygyol

szász. kir. oszt.

megy. kir. szab.

36089. szám.

48274. szám

Író-tenták:

Antikváris-tenta kék-fekete } Legjobb folyó-tenta a könyv-
Légi. könyvtár kék-fekete } vezetéshez; határtalan ter-
Alszász-tenta, zöld-kék-fek. } térség okmányok számára.
Gallus-tenta } Szabadalmazott eljárásom
Világposta-tenta } fekete. } szerint készíve.

Másoló-tenták:

Antikváris-másoló } Kötőnőn másolódnak: egyszer-
Alszász író és másoló } mind könyvelésre is ajánlatosak.
Ezre velleto nre communicative } Egyetlen tenták keresek
Violette kottás-másoló } levelezésre, melyekről
Fekete világposta másoló } hónapok mulva tiszta
másolatok készíthetők.
Nes plus ultra másoló 4-6 másolatot ad. Pontos bankoknak,
biztosítókintézeteknek és tengerentúli levelezésre.

Színes-tenták, autografa-tenták, hektograph-
tenták, folyékony-tus másolóknak és rajzolóknak
tenta-porok és kivonatok, bélyegző-festék,
másoló-festék, legjobb írógép-festék; fehérnemű
jegyzés festék, folyékony enyv és gummi,
halenyv. fényenyv, Eau de Labarrapue tenta-
sítottok eltávolítására papírról és fehérneműről.
Pecsetviaszok bank-viasz ff. stb. A bel- és kül-
földi legtöbb írószerekkereskedésben kaphatók.

967-13-10

Cseresznye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: cseresznyéből 80,000 drb, meggyből 50,000 drb.

Cseresznye-csemeték árai: a 160-200-240 centiméter magas hajtással bíró, gazdag gyökérű, életérős, 1-2 éves csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krig.

Meggyfa-csemeték árai: az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökérű, igen szép fejlődést, élet-erős csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 50 krig.

Nagybani árak	100 drb 40 kros csemete 1 vagy több fajban	38 frt	100 an- kint
	250 " 40 " " " " " " "	36 " "	
	500 " 40 " " " " " " "	34 " "	
	1000 " 40 " " " " " " "	32 " "	
	5000 " 40 " " " " " " "	30 " "	

A 4-5 éves, igen erős meggyfa-csemeték 100-a 48 frt, 250 drb vételénél 45 frt, 500 drb vételénél 44 frt.

Igen nagy készlet van a következő cseresznye-fajokból: Germersdorfi nagy, Nagy fekete ropogós, Korai májusi cseresznye, Badacsonyi óriás, Ferencz császár ropogósa, Dönniseen sárga ropogósa, Hedelfingeni óriás, Dr. Entz feketéje, Schneider kései ropogósa, Ceburgi korai fekete, Glocker óriása, Buttner kései ropogósa, Mezel ropogósa, Rennerchen ropogósa, Heintze korai cseresznyéje, Korponai fekete ropogós, Mückebergi nagy, Disznódi fűszeres, Jaboulay ropogósa, Hollandi her czeznő, Kanizsai fekete, Eaperen ropogósa stb. stb.

Igen nagy készlet van a következő meggy-fajokból: Körösi meggy (Spanyol meggy) Spanyol meggy piros, Pándi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királynő, Eugenia, Váltva érő, Oigniesi apátnő, stb. stb.

A fenti cseresznye- és meggyfajokon kívül adatnak ki kőrte, alma, szilva, őszli és kajszin-baraczk, lasponya, birs- és eperfa-ajtványok úgy gazdasági, mint tőpére nevelt 1-2-3-4 éves példányokban, még pedig gazdag fajválaszték mellett. A csemeték tisztán homok talajon nevelkedtek s ezért gazdag gyökérzet s biztos fogamzási képességgel bírnak, ezenfelül hiteles fajuk, edzett természetűek, egészségesek, hosszú életűek és igen olcsók is. Adatik ki fentiekben kívül 1-2-3-4 éves vadoncz is, körtéből, almából, doucinból, paradicsom-alma, birs, besztercezi szilva, duránczai szilva, Prunus, Myrobalana, Saint Julien, kőkény, mandula, sárga baraczk, cseresznye, fekete meggy, sajmegy és eperből, melyeknek árai erősség (vastagság) szerint 1000 kint 5-85 frtről 19-80 frtra emelkednek.

UNGHVARY LÁSZLÓ-féle czeplédi gyümölcsfa-iskola

Az UNGHVARY LÁSZLÓ-féle czeplédi gyümölcsfa-iskola ma már 140 hold területtel. Van benne 1,100,000 nemes és 15,000,000 vadoncz csemete s így az ma már, mint tisztán gyümölcsfa-iskola a föld kerekén taláható ilyenemű telepek közt az első helyen áll. Egyébként is nagyot haladt az Unghváry László-féle özög egy év alatt azáltal, hogy a telepet (száraz időre való számításal) árterzi kuttal látta el; nemkülönben a sok eső, illetve csapadékos időre való számításal vízlevezető árkatat létesít. (Ezen munkálatok tavaszig mind befejeztettek). Kiültet ez év őszén és a következő év tavaszán 4000 drb anyafát. Tényleg megkezdte a diszbokrok és diszfák, valamint a rózsatenyésztést is. Boldegült Berecski Mátéknak egy a mező-kovács-házi, valamint kunágotai kísérleti telepe a czeplédi tulajdonába ment át. A czeplédi, mint életképes vállalat, Kocsoménon is létesít egy nagyobb szabású, 449 holdas gyümölcsfa-iskolát. Stb. stb.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

981-3-3

Első rangu szálloda
a főváros középpontján

„Vadászkürt szálloda“
BUDAPESTEN.

Ujjonnan berendezve: Lift, villamos világítás, fürdők, távbeszélő, mérsékelt árak u. m.: szép nagy utcai szobák:

I. emeleten 4.50 frt
II. „ 3.50 „
III. „ 2.50 „

Udvari szobák 1.50—2.50-ig.
Huzamosabb tartózkodásnál 20% engedmény.
Lakosztályok téli tartózkodásra egyezség szerint.
Magyar és francia konyha.
Saját termésű borok.

Kammer Ernő
tulajdonos.

985-6-3

Félszázad óta
kitűnőnek elismert

Arany érem Péc 1888. Dr. Siehulsky-féle Erdem érem Temesvár 1880.

Arckenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható alkermel használatnak szepő és máj-foltok, a forrószág vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztáltsága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr, egy kis tégely 36 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandoka-korpa-szappan 25 kr.

JOLIESSANTE-CRÉME
bőrfinomító és szépítő szer.
Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések eltűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER
fehér, rózsás és sárga színben.
Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOPOR
legégségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösítésük eltávolítására s megővésére, mely által egy-uttal a foghúsról a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN
már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillette-szappan. A bőrt finomítja és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer
biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Válódni minőségben kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerteráiban (Tisza-palota).

980-20-10

15998. P.
1896.

Hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék által közhírré tétetik, hogy Harcsarik Géza s több társai v.-m.-pécsi birtokosok a H.-V.-Pécs község határára nézve a tagosításnak elrendelése iránt a kir. törvényszékhez 15998/96. sz. a. kérvényt adtak be, minek folytán a hason sz. végzések a tagosítás megengedhetőségének kérdésében a helyszíni tárgyalásra határidőül 1896. évi december hó 9 ik napjának d. e. 8 órája H.-V.-Pécs

község házához kitűzetett, a mely határon az érdekelt birtokosok ezen hirdetés által azzal a figyelmeztetéssel idéztettek meg, hogy a kitűzött tárgyaláson érdekükre való felügyelet végett személyesen vagy igazolt meghatalmazottaik által annál inkább jelenjenek meg, mert a meg nem jelenők a tagosítás elrendelésébe beleegyezőkül fognak tekintetni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék polgári osztályának 1896. évi október 21-én tartott üléséből.

Igyártó Sándor,

elnök. 1005-3-1

Bay Ádám,
jegyző.

Hatóságilag engedélyezett
végkiárulás!

Az összes raktáron lévő elegáns és finom
férfi- és gyermekruhák
25%-kal a beszerzési áron alól eladatnak.

Tisztelettel

Steiner József,

Versenycsarnok/ Biedermann palota 2138. sz.

1008-1-1

Keszler A. műszerész,
DEBRECZEN, Keresk. Akad. épületében,
a nagytemplom mellett,
eredeti amerikai varrógépek,
angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Bicikli részek legolcsóbban csak nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan **mérsékelt árak** mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog furógép, villanygépeket, műlábakat és mindenféle testhordó készülékeket mérték után készítek és javítok.

Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár műszerész javító műhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

Nyilvános figyelmeztetés!

553-25-4

Hogy alkalmat nyujtsunk a n. é. közönségnek óriási raktárunkon dus választékban felhalmozott

NŐI DIVAT ÁRUK

kellő áttekintésére, — elhatároztuk e hó 9-től 14-ig őszi és téli ruhakelmékből csoportos kiállítást rendezni, mely idő alatt összes kirakatainkban az olcsóbb minőségűekkel megkezdve, a legfinomabb angol és francia legújabb divatkelméket **jelentékenyen mérsékelt és tetemesen leszállított áron jelezve kiállítjuk.**

Maradékok bármely napon felényi áron adnak el.
A kirakatok esti 9 óráig kivilágítás mellett megtekinthetők.

Kunz József és Társa.

1010-1-1

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.